

Plaatselijke aanduiding bouwhistoriemonument

Papengas 3, 3a, 5, 5a

Aanwijzingsbesluit

n.t.b

ID-code

2841

Redegevende omschrijving van het bouwhistoriemonument

KORTE BOUWGESCHIEDENIS

Het pand is gelegen aan het huidige Papengas 3, 3A, 5, 5A (hierna Papengas 5 genoemd) en maakt deel uit van het huidige Glashuiskwartier. De bebouwing op deze plaats is ontstaan in de vroege middeleeuwen. In deze periode was de Lange Hezelstraat, die het tracé van een Romeinse weg volgde, de centrale as van de stad. De Papengas is een zijstraat van de Lange Hezelstraat.

In 1534 was er een stadsbrand en brandde het grootste deel van de toenmalige houten huizen op de Papengas af. Een deel daarvan werd na de stadsbrand weer opgebouwd, maar op het perceel van het pand op het huidige Papengas 5 werd in deze periode niet gebouwd. Het perceel bleef een open plaats. Vermoedelijk werd het pand weer opgebouwd in de 18^e eeuw, want op de eerste kadastrale kaart van 1830 is er bebouwing aanwezig. Deze bebouwing is tegen Papengas 7-9 aangezet en de scheidingmuur tussen deze panden was oorspronkelijk de buitenmuur van Papengas 7. In deze muur is nog de oude topgevel met een vlechting en een hijsopening bewaard gebleven.

In het midden van de 19^e eeuw heeft het pand een nieuwe voorgevel gekregen. Aannemelijk is dat toen ook de balklagen en kapconstructie vervangen zijn. Op de tekeningen uit 1906 is te zien dat het daarvoor al herbestemd was tot magazijn met grote magazijndeuren op de begane grond. In 1932 wordt het pand aangeduid als pakhuis. In 1971 wordt de begane grond een expositieruimte. De grote magazijndeuren worden vervangen door twee vensters.

Na de Tweede Wereldoorlog raakte het gebouw in verval en in 2000 werd het gebouw weer hersteld, wat neerkwam op bijna gehele vernieuwing. De gevels werden schoongemaakt en opnieuw gevoegd en er kwamen nieuwe kozijnen, ramen, deuren en gootlijsten. Bij de vernieuwing is de indeling van de voorgevel van 1971 aangehouden.

OMSCHRIJVING VAN HET BOUWHISTORIE MONUMENT

Het pand bestaat uit twee bouwlagen onder een zadeldak met de nok evenwijdig aan de straat. De indeling en interieurafwerking is in 2000/2002 integraal vernieuwd en gewijzigd. Ook de voorgevel is tijdens die verbouwing op onderdelen vernieuwd, alleen het metselwerk stamt nog uit de 19^e eeuw.

De achtergevel gaat grotendeels schuil achter een liftoren en bevat waarschijnlijk nog fragmenten van het oorspronkelijke metselwerk uit de 16^e en 17^e eeuw. Mogelijk is er ook een deel van de fundering van mergelstenen kolommen en bakstenen segmentbogen bewaard gebleven.

In de dwarsmuur tussen Papengas 5 en 7 is de oude topgevel van het eenlaags pand op Papengas 7-9 nog bewaard gebleven. Deze bestaat uit een restant van de entree op de begane grond met een gedeelte van een sponning en een dubbele segmentboog, een segmentboogvormige hijsopening in de top van de gevel voorzien van een steensponning met duimblokken en nog één zichtbare vlechting van de oude geveltop.

Vervolgvel

1

WAARDERING

Het pand op de Papengas 5 heeft bouwhistorische waarde door de nog deels bewaard gebleven oorspronkelijke topgevel met vlechting en hijsopening tussen Papengas 5 en 7, die deels stamt uit de wederopbouwperiode na de stadsbrand van 1534. Daarnaast heeft het bouwhistorische waarde vanwege de verwachting dat er metselwerk uit de 16^e of 17^e eeuw aanwezig is in de achtergevel en dat er fragmenten van de fundering uit diezelfde periode bewaard zijn gebleven. Deze verwachting is gebaseerd op de bouwhistorische verkenning uit 2002.

Het pand op de Papengas 5 heeft stedenbouwkundige waarde door de parcellering, die ontstaan is in de periode na de stadsbrand van 1534, als onderdeel van de historische stadsstructuur. De bescherming heeft alleen betrekking op de parcellering en de scheidingsmuur tussen Papengas 5 en 7.

Bronnen:

Ronald Glaudemans, *Verborgten verleden*, Een groot middeleeuws dwarshuis aan de Lange Hezelstraat, p. 44-55, 2004, Utrecht: p/a Stichting Matrijs.

J.A. van der Hoeve, *Bouwhistorische verkenning, Papengas 5, 7 en 9, Nijmegen*. 23 juli 2002.

<https://www.huisvandenijmeegsegeschiedenis.nl/info/Papengas>

Kadastrale tenaamstelling	23 januari 2023
Kadastrale aanduiding	NMG00
Gemeente:	Nijmegen
Sectie:	C
Nummer(s):	9037

foto's op vervolgblad

Vervolgvel
2

Perceel van Papengas 3, 3A, 5, 5A is oranje (Bron: Streetsmart).

Vervolgvel
3

Voorgevel.

Vervolgvel

4

Achtergevel met lifttoren in aanbouw in 2002 (Bron: bouwhistorische verkenning).

Vervolgvel
5

